

Από τη μια χρονιά στην άλλη, όσα πιο σπουδαία συνέβησαν στην επιστήμη, το περιβάλλον, τον κινηματογράφο και τη μουσική, με συχνά οικουμενικό χαρακτήρα.

ΑΝΑΣΚΟΠΗΣΗ

Στις ΗΠΑ, ο φαλακρός αετός (αριστερά) που κινδύνευε να εξαφανιστεί, διασώθηκε χάρις στα μέτρα προστασίας του που ελήφθησαν. Στις θάλασσες όμως, τα ψάρια λιγότερον επικίνδυνα και ήδη ορισμένες χώρες απαγορεύουν την εντατική αλιεία στα χωρικά τους ύδατα.

1 Αετσία νίκη. Το εθνικό έμβλημα της Αμερικής, ο φαλακρός αετός, κινδύνευε να εξαφανιστεί. Αποδεδειγμένα από τους κυνηγούς και τη ρύπανση, τα περήφανα πουλιά είχαν μειωθεί σε μερικές εκατοντάδες ζευγάρια, όταν χαρακτηρίστηκαν «προστατευόμενος είδος» το 1978. Τώρα έχουν πληθύνει - πάνω από 4.000 ζευγάρια. Έχουν ξεφύγει από το θανάσιμο κίνδυνο, αλλά εξακολουθούν να προστατεύονται από τα ιπτάμενα κυνηγιά.

Περιβάλλον: οφέλη αλλά και ζημιές

2 Πληθυσμός. Η διάσπαση του ΟΗΕ για τον πληθυσμό ήταν αρκετά επηρεαστική και φιλοξένησε αντιμαχόμενες απόψεις, αλλά κατέληξε σε απρόσμενη αρμονία. Οι 180 χώρες που πήραν μέρος συμφώνησαν σε ένα σχέδιο που κλείει τις κυβερνήσεις να δαπανούν ετησίως γύρω στα 17 δισεκατομμύρια δολάρια έως το 2000 για να υποστηρίξουν τον οικονομικό προγραμματισμό, την πρωτοβάθμια περίθαλψη και τα προγράμματα που ενισχύουν τις γυναίκες, με βάση την τεκμηριωμένη θέση ότι οι γυναίκες που ελέγχουν τη ζωή τους τείνουν να αποκτήνουν λιγότερα παιδιά. Άρα, κι αν οι αποφάσεις του Καίρου δεν τηρηθούν περισσότερο από αυτές της διάσκεψης του Ρίο για τη Γη, δεν πρέπει να φοβόμαστε πληθυσμιακή έκρηξη στο άμεσο προσεχές μέλλον.

Μια από τις μεγαλύτερες οικολογικές καταστροφές στον πλανήτη τα τελευταία χρόνια συνέβη στη ρωσική Αρκτική, όταν πάνω από 200.000 τόννοι πετρελίου διάφρασαν από ανεπαρκώς ασφαλισμένο πλοίο τον Ωκεφόρο τον '94.

3 Ρύζι για πολλούς. Οι αγρότες του κόσμου πιέζονται σκληρά για να θρέψουν 5,7 δισεκατομμύρια ανθρώπους - και γύρω στα 100 εκατομμύρια νεογέννητα το χρόνο. Έτσι είναι εξαιρετικά καλό νέο ότι το Ινστιτούτο Ερευνών για το Ρύζι, με έδρα τις Φιλιππίνες, παρουσίασε μια νέα ποικιλία ρυζιού που αποδίδει 25% περισσότερο από τις ήδη καλλιεργούμενες. Σε πέντε περίπου χρόνια, αφού ολοκληρωθούν οι απαραίτητες ερευνητικές, το νέο ρύζι θα είναι έτοιμο να χρησιμοποιηθεί ως όπλο κατά της πείνας.

κινική κυβέρνηση έβαλε σε εφαρμογή τα μέτρα για την αποθάρρυνση της εξόρυξης σπάνιων ζώων, επιβάλλοντας εμπορικές

κυρώσεις κατά της Ταϊβάν, γιατί οι αρχές της χώρας αυτής δείχνουν ανυπακοή στη μαύρη αγορά προϊόντων από άγρια ζώα (π.χ. σκόνη από

κέραιο μινόκερου) που χρησιμοποιούνται στην παρασκευή αφροδισιακών και παραδοσιακών φαρμάκων.

4 Μέτρα κατά των εμπόρων αγρίων ζώων. Για πρώτη φορά φέτος η αμερι-

...ΚΑΙ ΤΑ ΧΕΙΡΟΤΕΡΑ

1 Οικολογική καταστροφή στη Ρωσία: Η διαρροή δύο εκατομμυρίων βαρελιών πετρελαίου στην Αρκτική λόγω βλάβης σε ρωσικό αγωγό προκάλεσε τεράστια οικολογική καταστροφή - οι άσχημες καιρικές συνθήκες και οι αδύνατες προσπάθειες απορρόπησης έκαναν ακόμη μεγαλύτερο το πρόβλημα. Και το χειρότερο είναι ότι υπάρχουν πολλοί ακόμα πετρελαιοαγωγοί με σοβαρές βλάβες στην περιοχή.

2 Ψάρια, τέλος: Δεν υπάρχουν πλέον πολλά ψάρια στη θάλασσα. Η εντατική αλιεία έχει οδηγήσει στα όρια της εξάντλησης τους 13 από τους 17 μεγαλύτερους ψαρότοπους στον κόσμο. Ο Καναδάς απαγόρευσε την αλιεία του βακαλάου στην περιοχή της υφαλοκρηπίδας του στον Ατλαντικό και οι ΗΠΑ ακολούθησαν με απαγόρευση της αλιείας σε μεγάλο μέρος των παρλιών της Νέας Αγγλίας.

3 Και το λίγο είναι πολύ: Φαίνεται πολύ λογικό ότι οι μεγάλες ποσότητες εντοιοκτόνων και βιομηχανικών αποβλήτων είναι επικίνδυνες για τους ανθρώπους και τα ζώα. Η ιδέα όμως ότι και ελάχιστες δόσεις είναι επίσης επικίνδυνες μοιάζει λιγότερο εύλογη - κι όμως είναι αληθινή, σύμφωνα με την έκθεση της Υπηρεσίας Προστασίας του Περιβάλλοντος των ΗΠΑ για τη διοξίνη. Ακόμη και ίχνη αυτής και άλλων χημικών ουσιών μπορούν να οδηγήσουν σε γενετικές βλάβες.

4 Η αποψίλωση της Εδέμ: Ένα από τα λίγα παρθένα δάση που έχουν απομείνει στον κόσμο βρίσκεται στο Σουρινάμ και στη Γουιάνα, στη Νότια Αμερική. Οι δύο χώρες όμως, στο όνομα της προόδου, έχουν ανοίξει το δρόμο στην υλοτομία - και εν αυτό συνεχιστεί είναι σίγουρο ότι το δάσος σε λίγα χρόνια δεν θα υπάρχει. Οι οικολόγοι προτείνουν μη καταστροφικούς τρόπους αξιοποίησης των δασών, όπως την εμπορική εκμετάλλευση των φυτικών φαρμακευτικών ουσιών.

Και στο μουσικό στερέωμα...

1 Biolen Moments: Red Hot+Cool (GRP)
Με στόχο να συγκεντρωθούν χρήματα για τον αγώνα κατά του Είτζ, καλλιτέχνες της rap και της τζαζ (Digable Planets, Us3, Joshua Redman, Donald Byrd, Herbie Hancock κ.ά.) ένωσαν τις δυνάμεις τους σε ένα δίσκο που έαυγε συγχώνευσε τα δύο είδη. Το πέτυχαν! Στα κομμάτια του άλμπουμ η φλόγα της rap και η δροσιά της τζαζ συνδυάζονται απολαυστικά, γεφυρώνοντας είδη και γενιές.

2 John Eliot Gardiner, Beethoven, The Nine Symphonies (Archiv)
Ο Τζον Ελιότ Γκάρντινερ διευθύνει την Orchestre Revolutionnaire et Romantique κι εμείς ανακαλύπτουμε και πάλι με δέος και θαυμασμό τις επαναστατικές αυτές συνθέσεις.

3 Green Day, Dookie (Reprise)
Το καλλιφρονέζικο συγκρότημα πανκ έδωσε τον καλύτερο ροκ δίσκο του '94.

4 Nanci Griffith, Flyer (Electra)
Μια folk τραγουδίστρια από το Τέξας περνάει στο προκλήθιο με αυτά τα συγκινητικά, σχεδόν αυτοβιογραφικά τραγούδια για χαμένες αγάπες και ευκαιρίες, χαμογελώντας μέσα από τα δάκρυά της.

5 Σβιατοσλάβ Ρίχτερ, The Authorized Recordings (Philips)
Μια συλλογή 21 CD από ανέκδοτες ηχογραφήσεις, που αποδεικνύει ότι ο Ουκρανός πιανίστας είναι ένας από τους μεγαλύτερους καλλιτέχνες του αιώνα.

6 Hootie & the Blowfish, Cracked Rear View (Atlantic)

7 Wynton Marsalis and Cassandra Wilson, Blood on the Fields
Από το κοντσέρτο στο Νιου Γιορκ Λίνκολν Σέντερ.

8 The Cranberries, No Need to Argue (Island)
Δυνατά ροκ κομμάτια, νοσταλγικές μπαλάντες, εξομολογήσεις και πολιτικές διακηρύξεις - το νεανικό ιρλανδικό συγκρότημα με επικεφαλής την τραγουδίστρια Ντολόρες Ο'Ρίρνταν ωριμάζει με χάρη.

9 Witold Lutoslawski, Συμφωνίες Νο 3 και 4 (Sony)
Ο μεγάλος Πολωνός συνθέτης πέθανε τον περασμένο Φεβρουάριο αλλά το έργο του ζει μέσα από αυτές τις θαυμάσιες εκτελέσεις (Essi-Pekka Salonen και η Φιλαρμονική του Λος Άντζελες).

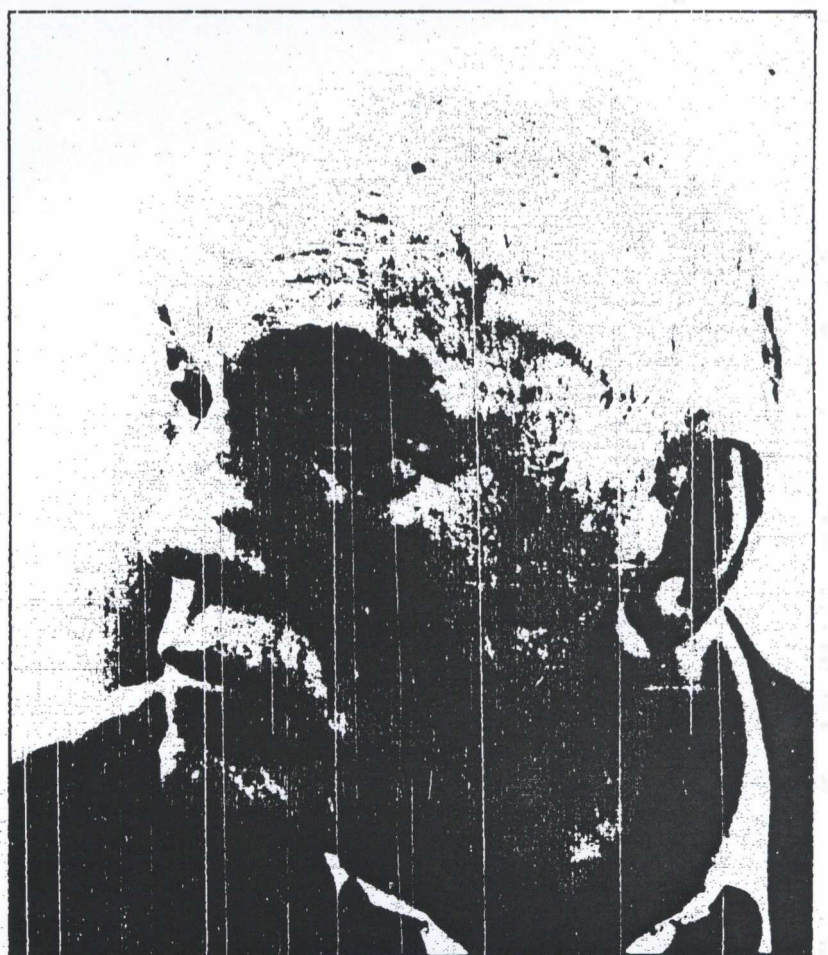
10 TLC, CrazySexyCool (La-Face)
Χαριτωμένα, πιπεράτα κομμάτια ριθμ εντ μπλουζ από το φωνητικό τρίο TLC.

...ΚΑΙ ΤΟ ΧΕΙΡΟΤΕΡΟ

1 Οι τρεις τενόροι, II. Ο δίσκος επιβεβαιώνει το αξίωμα του Μαρέ ότι η ιστορία επαναλαμβάνεται - τη δεύτερη φορά ως κωμωδία. Οι τρεις υπήρξαν υπέροχοι στη Ρώμη το 1990, ήταν γελοίοι στο Λος Άντζελες, στους Ολυμπιακούς του '94, όπου ο Λουτσιάνο Παβαρότι, ο Πλάσιντο Ντομίνγκο και ο Χοσέ Καρέρας «πιπαγάλισαν» τις άριές τους με φόντο έναν τεχνητό καταρράκτη.

Ο πρώτος δίσκος τους ήταν υπέρμαχος - ο δεύτερος αποτυχημένος. Οι «τρεις τενόροι» Παβαρότι, Ντομίνγκο, Καρέρας - δεν κατάφεραν να επαναλάβουν στη σιναί την επιτυχία της σιναίλιας τους στη Ρώμη το '90.

Η κινηματογραφία σε CD ανέκδοτες ηχογραφήσεις του μεγάλου πιανίστα Σβιατοσλάβ Ρίχτερ. Ήταν ένα από τα σημαντικότερα γεγονότα της χρονιάς που έλασε στο χώρο της μουσικής.